

โฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์

ประธานกรรมการบริหาร ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

เกษตร

ก้าวหน้า

เคล็ดลับสู่ความมั่งคั่ง
ของเกษตรกรไทย

แนวความคิดจากผู้มีประสบการณ์
ทางการเกษตรโดยตรง
และมีพลสำเร็จทางการเกษตร
และทคโนโลยีทางการเกษตร

คำนำ

หนังสือเล่มนี้ เป็นความพยายามที่จะประมวลผลการดำเนินโครงการ “เกษตรกรก้าวหน้า” ซึ่งทางธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ได้ริเริ่มขึ้นตั้งแต่ ปี 2543

โครงการเกษตรกรก้าวหน้ามีวัตถุประสงค์หลักที่จะตอบคำถามที่ว่า เกษตรกรก้าวหน้าได้อย่างไร? โดยอาศัยการเรียนรู้จากเกษตรกรโดยตรงด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสัมภาษณ์และการจัดสัมมนา พร้อมกันนั้นก็ได้มีการขยายผลของการเรียนรู้ดังกล่าว โดยเชิญเกษตรกรผู้สนใจเข้าฟังการสัมมนา ซึ่งจัดขึ้นตามพื้นที่การเกษตรทั่วประเทศ ในขณะเดียวกัน ทางธนาคารก็ได้จัดให้มีโครงการสินเชื่อเกษตรกรก้าวหน้า เพื่อเสริมให้เกิดการขยายผลในภาคปฏิบัติอีกทางหนึ่งด้วย

หนังสือเล่มนี้จึงสำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ของเกษตรกรจำนวนมาก ทั้งที่ปรากฏชื่อและที่ไม่ได้ปรากฏชื่อในหนังสือเล่มนี้ ทางธนาคารจึงใคร่ขอขอบคุณเกษตรกรเหล่านี้ พร้อมทั้งวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนมากที่มีส่วนเข้าร่วมกับโครงการในโอกาสต่างๆ

เพื่อความสะดวกในการลำดับเรื่อง หนังสือเล่มนี้จะแบ่งออกเป็น 3 ภาค โดยภาคแรกเป็นบทนำ ซึ่งสรุปประเด็นในภาพรวมว่าเกษตรกรไทยก้าวหน้าได้อย่างไร ภาคที่ 2 เป็นการเสนอความคิดจากผู้ที่มิประสบการณ์ทางการเกษตร

โดยตรง และมีผลสำเร็จทางการเกษตรที่ยืนยันได้ ทักษะของเกษตรกรก้าวหน้าเหล่านี้เป็นเรื่องที่เกษตรกรในวงกว้างควรรับฟัง เพื่อที่เกษตรกรแต่ละรายจะได้นำไปพิจารณาปรับใช้ในการประกอบกิจการของตนเอง

และภาคที่ 3 เป็นประเด็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการเกษตร ซึ่งรวมถึงการจัดการในระดับต่างๆ เทคโนโลยีเหล่านี้จัดว่าอยู่ในแถวหน้าของพรมแดนความรู้ เป็นเทคโนโลยีที่กำลังได้รับการพัฒนาและปรับใช้โดยเกษตรกรจำนวนมาก ดังนั้นการดำเนินการสนับสนุนอย่างจริงจังเพื่อให้พรมแดนความรู้เหล่านี้ขยายขอบเขตกว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น จึงเป็นประเด็นสำคัญประการหนึ่งในการยกระดับการพัฒนาการเกษตรของประเทศให้ก้าวหน้าต่อไปอย่างมั่นคงในอนาคต

สุดท้ายนี้ ทางธนาคารเชื่อว่าการเกษตรเป็นพื้นฐานสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศ หากปราศจากภาคการเกษตรที่เข้มแข็ง ประเทศไทยจะก้าวหน้าต่อไปอย่างมั่นคงได้ด้วยความยากลำบากอย่างยิ่ง

โมสิต บันเปี่ยมราษฎร์

ประธานกรรมการบริหาร

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

สารบัญ

ภาคที่ 1 บทนำ 11

บทที่ 1 เกษตรก้าวหน้า	13
-----------------------	----

ภาคที่ 2 เกษตรกรก้าวหน้า 27

บทที่ 2 เกษตรกรก้าวหน้า นิวัติ พันธุ์	29
---------------------------------------	----

บทที่ 3 เกษตรกรก้าวหน้า บัณฑิต จิระวัฒนากุล	37
---	----

บทที่ 4 เกษตรกรก้าวหน้า เกียรติศักดิ์ ตั้งเจริญสุข	45
--	----

บทที่ 5 เกษตรกรก้าวหน้า ดร. กิตติ วิฑูรวิทย์ลักษณ์	53
--	----

บทที่ 6 เกษตรกรก้าวหน้า ยุทธพงศ์ จีระประภาพงศ์	61
--	----

บทที่ 7 เกษตรกรก้าวหน้า สมาน ศิริภัทร และอรรณพ ศิริภัทร	69
---	----

ภาคที่ 3 เทคโนโลยีการเกษตร 79

บทที่ 8 เทคโนโลยีปศุสัตว์	81
---------------------------	----

– ภาพรวมการผลิตการตลาดปศุสัตว์	83
--------------------------------	----

– เทคโนโลยีโรงเรือนปิด (Evaporative Cooling System)	85
---	----

– เทคโนโลยีก๊าซชีวภาพ	88
-----------------------	----

- ไก่	91
• ประสบการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า	เสน่ห์ กรรณสูตร 92
• ประสบการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า	สมบุญ วัชรพงษ์พันธ์ 96
• ประสบการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า	สมชาย บุญเมือง 101
• ประสบการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า	ฉวีวรรณ คำพา 105
• บริษัทส่งออกไก่เนื้อ	109
- เป็ดเนื้อ	111
• ประสบการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า	อนุเดช เขียวชาญวลีชกิจ 112
- สุกร	115
• ประสบการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า	ชูศักดิ์ รัตนวนิชย์โรจน์ 116
• ประสบการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า	นายสัตวแพทย์วิวัฒน์ ชูรักษา 118
• ประสบการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า	หมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า 121

บทที่ 9 เทคโนโลยีประมง

- ภาพรวมการผลิตและการตลาด	128
- เทคโนโลยีการจัดการต้นทุน	130
- เทคโนโลยีชีวภาพเพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	132
- ปลาน้ำจืด	138
• ประสบการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า	อาจารย์จรัส ไชยองค์การ 139
• ประสบการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า	ธงชัย ทองอ่อน 143
• ประสบการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า	บุญทรง มุนีแนม 146
• ประสบการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า	ดร. โกมุท อุ่นศรีสง 149
• ประสบการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า	ชัชวาล จตุพร 151
• ประสบการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า	จำนงค์ บุญเลิศ 154
• ประสบการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า	ประเสริฐ สวัสดิชัย 156
• ประสบการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า	บริษัทโกรเบสต์ (Grobest) 160
- กุ้งกุลาดำ	163
• ประสบการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า	บรรจง นิสวานิชย์ 164

• ประสพการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า วันเพ็ญ ทองแก้ว	167
• ประสพการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า ประจักษ์ เอี่ยมศิริ	170
- ประมงน้ำเค็ม	172
• ประสพการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า สมภาพ ขาวแจ้ง	173
• ประสพการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า ภาณุรักษ์ ตรียางกูรศรี	176
บทที่ 10 เทคโนโลยีสวนไม้ผล	179
• ภาพรวมการผลิตและการตลาดไม้ผล	182
• เทคโนโลยีการบริหารจัดการสวนไม้ผล	183
• ระบบการให้ปุ๋ยพร้อมน้ำ	188
- มะม่วง	191
• ประสพการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า วิรัตน์ ชนะไพบุลย์	192
- ลำไย	196
• ประสพการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า โสภณ สุดคำ	197
• ประสพการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า อาคม วัฒนากุล	201
• ประสพการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า สิทธิชัย กวีสวัสดิ์	203
- ส้ม	205
• ประสพการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า วิสันต์ สินธุนนท์ และฉวีวรรณ สินธุนนท์	206
• ประสพการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า สุภกิจ เกียรติพัฒนกุล และเสาวลักษณ์ อานุกาธรรมชาติ	209
- มังคุด	212
• ประสพการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า โสภณ ทองพิมพ์	213
- ทุเรียน	215
• ประสพการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า ดร. เสริมสุข สลักเพชร	216
- เงาะ	218
• ประสพการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า วุฒิพงษ์ รัตนมณฑิ	219
• ประสพการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า ประเสริฐ ชัยกุล	222
- องุ่น	225
• ประสพการณ์จากเกษตรกรกร้าวหน้า พิชรี วัฒนวิชัยกุล	226

บทที่ 11 เทคโนโลยีผักและไม้ดอก 229

- ภาพรวมการผลิตและการตลาดของผักและไม้ดอกไม้ประดับ	232
- เทคโนโลยีผักปลอดภัยจากสารพิษ	235
- เทคโนโลยีการผลิตไม้ดอกไม้ประดับที่มีคุณภาพ	240
- ผัก	243
• ประสิทธิภาพจากเกษตรกรก้าวหน้า เกษมสันต์ เคียงศิริ	244
• ประสิทธิภาพจากเกษตรกรก้าวหน้า สุขัย รมยะนันท์	250
• ประสิทธิภาพจากเกษตรกรก้าวหน้า “เจียใต้”	253
- ไม้ตัดดอก	256
- กล้วยไม้	257
• ประสิทธิภาพจากเกษตรกรก้าวหน้า สุวิทย์ แสงเทียน	258
• ประสิทธิภาพจากเกษตรกรก้าวหน้า เฉลิมชัย อูราษฎร์	262
• ประสิทธิภาพจากเกษตรกรก้าวหน้า สุขสมหมาย สว่างวัฒนากุล	264
- กุหลาบ	267
• ประสิทธิภาพจากเกษตรกรก้าวหน้า นิกร อินทุโสภณ	268
• ประสิทธิภาพจากเกษตรกรก้าวหน้า กลุ่มผู้ปลูกกุหลาบแห่งอำเภอคอยสะเกิด	270
• ประสิทธิภาพจากเกษตรกรก้าวหน้า ประเสริฐ มีอัสวเป็นมงคล	272
• ประสิทธิภาพจากเกษตรกรก้าวหน้า จำรัส แซ่จ้ง	274
• ประสิทธิภาพจากเกษตรกรก้าวหน้า ดุ่ม หุตะสิงห์	276

ภาคผนวก ก. 279

ภาคผนวก ข. 281

ภาคผนวก ค. 285

ภาคที่ 1

บทนำ

SE-ED

บทที่ 1 :

เกษตรก้าวหน้า

โมสิต บันเปียมรัชฎ์

ไม่ว่าจะพิจารณาจากในด้านใด ความเข้มแข็งทางการเกษตรก็เป็นหัวใจของการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย การแสวงหาแนวทางที่จะพัฒนาการเกษตรให้ก้าวหน้าจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญสูงสุดเรื่องหนึ่ง ด้วยเหตุนี้ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) จึงได้จัดให้มีโครงการ “เกษตรก้าวหน้า” ขึ้นในปี 2543 โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษาให้เกิดความเข้าใจว่าความก้าวหน้าทางการเกษตรเกิดขึ้นได้อย่างไร เมื่อมีความเข้าใจในระดับหนึ่งแล้ว จึงได้มีการขยายผลผ่านการทำงานของเครือข่ายสาขาของธนาคารกรุงเทพในต่างจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจดังกล่าวว่าตรงกับความเป็นจริงในพื้นที่ต่างๆ หรือไม่พร้อมๆ กันไป สาขาต่างๆ ก็ได้รับมอบหมายให้เผยแพร่ความเข้าใจเหล่านี้ไปยังเกษตรกรให้กว้างขวางยิ่งขึ้นด้วย หนังสือเล่มนี้เป็นผลจากการศึกษาดังกล่าว ซึ่งหวังว่าการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ขึ้น จะเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นเครื่องมือในการขยายผลให้กว้างขวางขึ้นต่อไป

วิธีการศึกษาของโครงการนี้ได้อาศัยการเรียนรู้จากเกษตรกรจำนวนมากทั้งโดยการสัมภาษณ์และผ่านการจัดสนทนาเทคโนโลยีการเกษตร ซึ่งทางธนาคารได้ริเริ่มจัดขึ้นให้แก่เกษตรกรทั่วไปตั้งแต่ปี 2543 ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) จึงขอขอบคุณเกษตรกร นักวิชาการ และข้าราชการจำนวนมากที่มีส่วนช่วยให้เกิดข้อสรุปที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเล่มนี้ นอกจากนั้นเพื่อให้หนังสือ

เล่มนี้มีประโยชน์ในทางปฏิบัติเพิ่มขึ้น จึงได้มีการประมวลความรู้ทางวิชาการบางส่วนในเรื่องของเทคโนโลยีการเกษตรที่ใช้ในการจัดสนทนาดังกล่าวมาเรียบเรียงไว้เป็นส่วนหนึ่งของบทที่ว่าด้วยเทคโนโลยีการเกษตรในภาคที่ 3 ของหนังสือเล่มนี้ โดยผลสรุปที่สำคัญๆ ของการศึกษาภายใต้โครงการนี้จะปรากฏดังต่อไปนี้

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การศึกษาครั้งนี้จำกัดขอบเขตเฉพาะผลผลิตการเกษตรบางประเภทในหมวดปศุสัตว์ ประมง และพืชสวน จากการสัมภาษณ์เกษตรกรจำนวนมากพบว่า มีเกษตรกรเพียงน้อยรายเท่านั้นที่เรียกได้ว่าประสบความสำเร็จโดยมีความแตกต่างจากเกษตรกรทั่วไปอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จเหล่านี้ว่า “เกษตรกรก้าวหน้า” ความแตกต่างระหว่างเกษตรกรก้าวหน้ากับเกษตรกรทั่วไปนั้นเห็นได้ชัดเจนทั้งในด้านฐานะทางเศรษฐกิจและสภาพการผลิต ซึ่งเกษตรกรก้าวหน้าเหล่านี้ถึงแม้จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ก็ยังนับว่ามีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนเกษตรกรทั้งสิ้นของประเทศ ความจริงที่ว่าเกษตรกรก้าวหน้ามีจำนวนน้อยนี้ทำให้เข้าใจได้ว่าการพัฒนาการเกษตรให้ก้าวหน้าต่อไปอีกนั้นเป็นสิ่งที่เห็นชัดเจนว่าอยู่ในวิสัยที่จะทำได้ แม้จะเป็นเรื่องที่มีความยากลำบากและใช้เวลาอย่างมากก็ตาม

การศึกษานี้ไม่ได้เลือกที่จะแยกแยะให้เห็นปัญหาหรือความยากลำบากในการพัฒนาการเกษตร ซึ่งเป็นเรื่องที่มีการศึกษาเอาไว้แล้วเป็นจำนวนมาก แต่การศึกษานี้มุ่งที่จะแสดงให้เห็นองค์ประกอบที่ทำให้เกษตรกรมีความก้าวหน้า ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ตัวเกษตรกรเอง เกษตรกรก้าวหน้าทุกรายจะเข้าใจว่าอาชีพการเกษตรไม่ใช่ของง่ายที่อาศัยแต่เพียงแรงงานและความชำนาญ แต่เป็นอาชีพที่มีความซับซ้อน ต้องใช้ความรู้และการตัดสินใจที่ต้องเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ความสำเร็จของเกษตรกรก้าวหน้าจึงมาจากการใช้ความรู้และการตัดสินใจเปลี่ยนแปลง เป็นที่น่าพิจารณาว่าเกษตรกรก้าวหน้าจำนวนมากมีการเปลี่ยนแปลงทั้งวิธีการผลิตและประเภทผลผลิตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนอกจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอแล้ว ความซื่อสัตย์ยังเป็นคุณสมบัติขั้นพื้นฐานของเกษตรกรก้าวหน้าโดยทั่วไปซึ่งมักจะมีภาคภูมิใจใน

ผลผลิตของตน และรักษามาตรฐานคุณภาพด้วยความซื่อตรงต่อผู้บริโภคอย่าง
สม่ำเสมอ

คุณลักษณะเด่นที่มักพบในเกษตรกรก้าวหน้าอาจแยกออกได้ 4 ประการ ดังนี้

1. **เปิดใจกว้าง** เกษตรกรก้าวหน้าจะเป็นผู้แสวงหาการเปลี่ยนแปลงโดยไม่ยึดติดอยู่กับความสำเร็จที่มีอยู่ การแสวงหาดังกล่าวไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะการเปิดรับความคิดของนักวิชาการเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเปิดรับความคิดและวิธีปฏิบัติของเกษตรกรด้วยกัน การจัดสนทนาเทคโนโลยีที่ธนาคารกรุงเทพจัดขึ้นแต่ละครั้งจึงได้รับความสนใจจากเกษตรกรจำนวนมาก นอกจากนั้นเกษตรกรก้าวหน้าด้วยตนเองยังมีการเดินทางไปดูกิจการในพื้นที่ต่างๆ หรือแม้กระทั่งในต่างประเทศ ตลอดจนมีการพบปะหรือติดต่อเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้วารสารเฉพาะทางการเกษตรของเอกชนก็มีส่วนช่วยในการขยายผลความรู้เหล่านี้ไปยังเกษตรกรทั่วไปอีกด้วย

เกษตรกรก้าวหน้าเดินทางไปดูกิจการในพื้นที่ต่างๆ

2. **ช่างสังเกต** คุณลักษณะเช่นนี้ของเกษตรกรก้าวหน้าเป็นที่มาของนวัตกรรมจำนวนมากทางการเกษตรในปัจจุบัน ซึ่งอาจจะมากกว่าการทดลองของทางการหรือสถาบันการศึกษาเสียอีก ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรใช้เวลาเกือบทั้งหมดเพื่อดูแลกิจกรรมการเกษตรของตน ดังนั้นในขณะที่นักวิชาการมักมองในลักษณะแยกส่วนเป็นโครงการเฉพาะ เช่น วิจัยพืช วิจัยโรค วิจัยดิน น้ำ ปุ๋ย ฯลฯ แต่เกษตรกรจำต้องมองในลักษณะขององค์รวมคือการบริหารปัจจัยที่เกี่ยวข้องให้ได้ผลสูงสุด เกษตรกรก้าวหน้าเกือบทุกคนจึงมักจะสังเกตความเปลี่ยนแปลงในพืชและสัตว์ในฟาร์มของตนโดยละเอียดตลอดเวลา เพื่อเชื่อมโยงความเป็นเหตุเป็นผลและทำให้เกิดมีความเข้าใจเพียงพอที่จะตัดสินใจปรับปรุงวิธีทำงานหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างทันทั่วทั้งหรืออย่างมีประสิทธิภาพ
3. **ชอบทดลอง** ลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งของเกษตรกรก้าวหน้าก็คือ ความต้องการที่จะทดลองด้วยตัวเองเสียก่อนจนเกิดความเข้าใจและความเชื่อมั่นเพียงพอที่จะตัดสินใจลงมือปฏิบัติ ในขณะที่เกษตรกรทั่วไปมักจะรับคำแนะนำจากนักวิชาการหรือพ่อค้ามาใช้ปฏิบัติโดยไม่ผ่านกระบวนการทดลอง นอกจากนี้เกษตรกรก้าวหน้ามักจะตั้งข้อสงสัยหรือข้อสมมติฐานและหาทางทดลองให้เกิดความชัดเจนเสียก่อน เกษตรกรเหล่านี้จะเข้าใจว่าไม่มีสูตรสำเร็จที่จะใช้ได้ผลเสมอไป การทดลองด้วยตัวเองจึงจำเป็น เพื่อให้ได้การปฏิบัติที่ให้ผลดีเหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมของเกษตรกรแต่ละรายซึ่งไม่เหมือนกัน
4. **มองการณ์ไกล** เกษตรกรก้าวหน้ามักจะมีคุณสมบัติของการเป็นนักวางแผนที่ดี เกษตรกรเหล่านี้มักจะอาศัยคุณลักษณะทั้ง 3 ประการข้างต้นเพื่อกำหนดการทำงานของตน ดังนั้นจึงปรากฏอยู่เสมอว่าในบางพื้นที่มีรายงานว่าเกิดผลผลิตเสียหาย แต่ผลผลิตของเกษตรกรก้าวหน้าเสียหายน้อยหรือไม่เสียหายเลย เนื่องจากเกษตรกรก้าวหน้าสามารถกำหนดกระบวนการทำงานเพื่อป้องกันปัญหาล่วงหน้าไว้ตั้งแต่ต้น เกษตรกรก้าวหน้าจึงมักมองเหตุการณ์ข้างหน้าที่จะเป็นปัญหาได้อย่างแม่นยำ เช่น เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของดินฟ้าอากาศ เกษตรกรก้าวหน้าจะนำมาพิจารณาเพื่อป้องกันไม่ให้ปัจจัยดังกล่าวส่งผลกระทบและก่อให้เกิดความเสียหายต่อการผลิตของตน

ยุทธศาสตร์เกษตรกรก้าวหน้า

การใช้ความรู้และการตัดสินใจดังกล่าวข้างต้นของเกษตรกรก้าวหน้านั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการภายใต้กรอบของเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญอย่างน้อย 2 ประการคือ

- **การควบคุมต้นทุนการผลิต** ซึ่งไม่ได้หมายความว่าความถึงการลดค่าใช้จ่ายในการผลิตเสมอไป แต่หมายความว่าเกษตรกรจะลงทุนในการผลิตเฉพาะที่เชื่อว่าจะเกิดผลจริง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นการลงทุนเพิ่มขึ้นก็ได้ แต่เมื่อลงทุนไปแล้วเชื่อว่าจะได้ผลออกงอก และให้ผลตอบแทนสูงสุด การควบคุมต้นทุนการผลิตดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญมากสำหรับเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ โดยเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จจะคิดถึงต้นทุนตลอดเวลา เพื่อควบคุมต้นทุนหรือการใช้จ่ายให้ได้ผลตอบแทนคือกำไรสูงสุด
- **การควบคุมคุณภาพผลผลิตให้ดีสม่ำเสมอ** เป็นเป้าหมายสำคัญของเกษตรกรก้าวหน้า คุณภาพผลผลิตนี้เกษตรกรก้าวหน้าจะเข้าใจว่าขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้บริโภค หลายครั้งที่มีการสัมภาษณ์เกษตรกร เกษตรกรส่วนใหญ่จะเข้าใจว่า การควบคุมคุณภาพคือการควบคุมผลผลิตให้ได้คุณภาพเพียงเฉพาะ ณ จุดที่ผลิต แต่เกษตรกรก้าวหน้าจะเชื่อว่าการควบคุมคุณภาพต้องควบคุมให้ครบวงจร ตั้งแต่การผลิตไปจนกระทั่งผลผลิตของตนถึงมือผู้ใช้สินค้าหรือผู้บริโภค ทั้งนี้เนื่องจากคุณภาพของผลผลิตจะช่วยให้สามารถมีตลาดที่แน่นอน และเจริญเติบโตได้มากกว่า ในขณะที่มีโอกาสนี้จะได้ราคาขายที่สูงกว่าสินค้าที่มีคุณภาพต่ำกว่า

การที่จะพัฒนาให้เกษตรกรก้าวหน้าอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ในการควบคุมต้นทุนและควบคุมคุณภาพดังกล่าวข้างต้นนั้นเป็นเรื่องสำคัญที่สุด การควบคุมต้นทุนขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของเกษตรกรในการใช้เทคโนโลยี ไม่ได้อยู่ที่เกษตรกรมีเงินซื้อเทคโนโลยีและปัจจัยการผลิต เนื่องจากความสามารถในการใช้ความรู้นั้นไม่สามารถซื้อหรือลอกเลียนกันได้ เพราะแต่ละพื้นที่มีลักษณะและสิ่งแวดล้อมไม่เหมือนกัน การนำความรู้ที่ได้รับมาไปใช้เฉยๆ โดยไม่ปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพของตน จึงไม่สร้างประโยชน์หรือผลตอบแทนให้แก่เกษตรกร และอาจเป็นการใช้จ่ายที่สูญเปล่าอย่างน่าเสียดาย

ภาคที่ 2

เกษตรกรก้าวหน้า

SE-ED

บทที่ 2 :

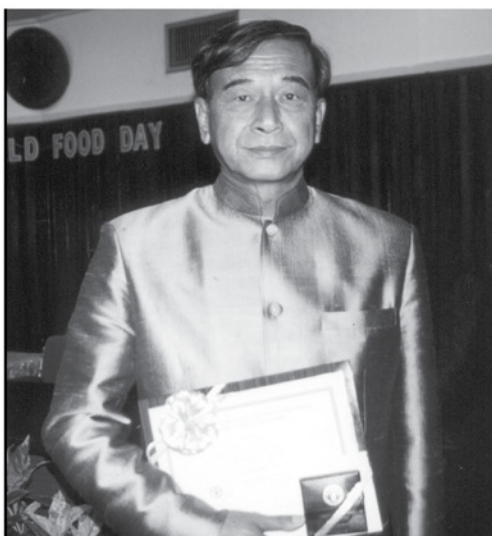
เกษตรกรก้าวหน้า

นิวัติ พันธุ์

วุฒิสมาชิกและนายกสมาคม
ชาวสวนผลไม้จังหวัดระยอง

เจ้าของสวนมังคุด
“ลุงสุน” จังหวัดระยอง

เกษตรกรผู้ประสบความสำเร็จ
ในการทำมังคุดคุณภาพส่งออก

นิวัติ พันธุ์ อายุ 58 ปี ชาวจังหวัดระยอง จบการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้ เดิมนั้นคิดจะประกอบอาชีพเลี้ยงวัวตามที่ได้ร่ำเรียนมา แต่เมื่อบิดาประสบปัญหาสวนทุเรียนได้รับความเสียหายมาก จึงตัดสินใจจะเป็นผู้บุกเบิกการผลิตมังคุดคุณภาพ ซึ่งประสบความสำเร็จเป็นที่เชื่อถือของลูกค้าทั้งในประเทศ และต่างประเทศ จนได้รับเลือกเป็นเกษตรดีเด่นสาขาพืชสวนในปี 2538 คุณนิวัติยังทำหน้าที่บรรยายให้ความรู้กับเพื่อนเกษตรกรจนได้รับเลือกให้เป็นวุฒิสมาชิกจังหวัดระยอง ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นนายกสมาคมชาวสวนจังหวัดระยอง และได้รางวัล F.A.O. (องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ) ด้านพืชสวนปี 2544 ปัจจุบันมีสวนมังคุด 50 ไร่ ผลผลิต 80-100 ตัน/ปี ภายใต้ยี่ห้อ “สวนลุงสุน”

“บางคนคิดว่าเกษตรกรก็จนอย่างนี้ ถ้าคิดเรื่องจนก็หมดกัน
ผมโกรธมากถ้าใครเรียกเกษตรกรผู้ยากไร้ สมาคมชาวสวนของ
ผมจะเป็นเกษตรกรผู้มั่งคั่ง”

วุฒิสมาชิก คุณนิวัต พันชัว ท่านนี้ เป็นเกษตรกรก้าวหน้าที่มีคุณสมบัติครบถ้วนคือ เป็นผู้ที่เปิดใจกว้าง มีความช่างสังเกต ชอบทดลอง และมองการณ์ไกล นอกจากนี้เขายังยึดมั่นในยุทธศาสตร์การควบคุมต้นทุนและการทำสวนผลไม้คุณภาพ โดยมีเทคโนโลยีการจัดการพืชสวนเป็นเครื่องมือสำคัญ

คุณนิวัตกล่าวเสมอว่า “เกษตรกรที่จะประสบความสำเร็จต้องมีคุณลักษณะ 2 ประการคือ ต้องมีความมานะอดทน เข้าใจ คิติวิเคราะห์ และต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่ออาชีพ และต่อลูกค้า ซึ่งความซื่อสัตย์ถือเป็นเรื่องใหญ่อย่างน้อยๆ ก็ต้องให้รู้จักศีลข้อที่ 4 คือ ไม่โกหก การค้าขายต้องซื่อสัตย์ต่ออาชีพ”

สร้างผลไม้อุปโภคได้อย่างไร

ในเรื่องของคุณภาพผลไม้ คุณนิวัตยึดหลักว่า “ขายของกินต้องกินได้หมด” เพราะคิดว่าไม่มีใครซื้อมังคุดไปทำของที่ระลึก คุณภาพเป็นเรื่องสำคัญ ทุกคนต้องการกินของดีโดยเฉพาะสินค้าเกษตร ถ้าคุณภาพไม่ถึง ขายออกไปจะเป็นอันตรายเพราะว่าผู้ซื้อซื้อไปกิน เราต้องคิดถึงคนกินด้วย ถ้าเราเป็นคนซื้อจะรู้สึกอย่างไร ซึ่งเราบางคนขณะนี้ชอบคิดแต่จะเอาเปรียบคนซื้อ

ทำไมจึงมีของไม่ได้คุณภาพในท้องตลาด คุณนิวัตเห็นว่า เป็นเพราะเกษตรกรมักจะบอกว่าของเสียแค่ 10% ผู้ซื้อรับได้ พุดอย่างนี้รับไม่ได้ เพราะการที่เราขายของเสียออกไป 10% เท่ากับเราเสียลูกค้าไป 10% ทุกครั้งที่ขายของออกไป เช่น ถ้าเราขายทุเรียนเมืองจันทน์โดยมีทุเรียนอ่อนไปซ่อนอยู่จะขายออกได้อย่างไร ลูกค้าซื้อไปกินทันที ไม่ใช่ซื้อไปให้ 3 วันถึงจะกินได้ ความไม่ซื่อสัตย์จะทำให้ตลาดหด

คุณนิวัตเชื่อว่าทำอะไรต้องทำให้ดีที่สุด ต้องรู้จักก่อนว่าของเสียคืออะไร ถ้าเราไม่รู้จักของเสีย เราก็กินของดีไม่เป็น เราต้องหาสาเหตุว่าการที่ของเราเสียเป็นเพราะอะไร บางคนคิดว่าต้องมีวิชาความรู้จึงจะรู้ได้ ซึ่งไม่ใช่ การเกษตร

เป็นเรื่องธรรมชาติ เราต้องมีความเอาใจใส่ เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่ยังทำแบบทิ้งๆ ขว้างๆ

คุณนิวัติ พันธุ์ ได้พัฒนาตะกร้อเก็บมังคุดแบบถุงกาแฟมีเชี้ยว มีลักษณะเป็นโครงลวดวงกลม มีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 12 เซนติเมตร คล้ายขอบถุงกาแฟ ด้านหน้ามีพื้น 3 ซี่ ดัดด้วยลวด เป็นรูปตัว U ขนาดซี่พื้นกว้าง 2 เซนติเมตร สูง 4 เซนติเมตร ติดกับถุงในลอนยาว 15 เซนติเมตร สำหรับรองรับผลมังคุด แล้วต่อด้ามไม้ไผ่ยาว 2-4 เมตร สอยเก็บได้ 360 ผล/ชั่วโมง

ตะกร้อเก็บมังคุดแบบถุงกาแฟ

คุณนิวัติเล่าว่า ตนเป็นเจ้าแรกที่ไปเก็บมังคุดเสียกลับมาวิเคราะห์ จึงรู้ว่ามังคุดไม่ได้เสียจากต้น แต่เสียตอนที่เราสอยมากกระทบดินต่างหาก มังคุดเหมือนไข่ แค่ผลตกลงมากกระทบพื้นซีเมนต์ก็เสียแล้ว เราก็ต้องมีการจัดการให้ดีขึ้น ก็คิดว่าจะทำอย่างไรจึงจะมีวิธีเก็บเกี่ยวให้ดี ก็คิดว่าอย่างไรก็ต้องมีตะกร้อสอยไม่อย่างนั้นผลผลิตเสียไปก็ไม่ได้เงิน คิดจนไปได้ถุงกาแฟมาใช้เป็นที่สอยมังคุดจากผลผลิตดี 90% ก็เป็น 100%

ในความเห็นของคุณนิติ การสร้างคุณภาพของผลผลิตอยู่ที่คน คนที่ไม่มีคุณภาพจะสร้างของที่มีคุณภาพได้อย่างไร เกษตรกรชอบต่อรอง ถ้าทำดีแล้วจะให้ราคาเท่าไร ทำดีวันนี้ก็คิดว่าจะได้ราคาเลย ไม่มีความอดทนพอ ต้องเข้าใจว่าชื่อเสียงไม่ได้สร้างในวันเดียว ของผมต้องสร้าง 3-5 ปีจึงจะเข้าที่ ลูกค้าไม่เคยกินของเราเลย บอกว่าของเราร่อยเขาก็ไม่รู้จัก ทุเรียนก็เหมือนกันหมด ถ้าเรามีกล่องมีสติ๊กเกอร์ชัดเจน เขากินแล้วติดใจก็จะวิ่งมาหาซื้อใหม่ ไม่มีพ่อค้าคนไหนไม่อยากขายของดี

ที่จริงแล้วถ้าทำดีเสียอย่างยังงี้ก็ขายได้ราคา เราก็ดิตยี่ห้อ ใส่กล่อง เมื่อลูกค้ากินแล้วติดใจก็ต้องมาหาซื้อใหม่นี้ มีชาวสวนว่าผมขายดีเพราะชื่อเสียงดี ที่จริงแล้วไม่ใช่ แต่เป็นเพราะผมกล้าที่จะหยิบบิ้นให้คนซื้อก่อน ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะมีชื่อเสียงดี ถ้าคุณภาพของผลไม้จากสวนเราดี คนก็จะวิ่งมาหาซื้อเอง ช่วงที่สินค้าล้นตลาดจริงๆ ผมก็ยอมขายลดราคาไปเลย 10 บาท เพื่อให้มันคงเรามีโอกาสกระจายไปสู่ตลาดที่ยังไม่เคยทานมาก่อน เมื่อคนซื้อซื้อไปกินแล้วติดใจวันรุ่งขึ้นมาขอซื้ออีก แม้คำก็บอกว่าขายราคาเดิมไม่ได้แล้วขอขึ้นอีก 1 บาท คนซื้อก็ต้องยอม พออีกวันมาซื้อก็บอกว่าขออีกบาท เพราะแพงกว่า 1 บาทดีกว่าได้ของที่ไม่ดี ซื้อไปแล้วต้องทิ้ง ถ้าจะทำให้ดีต้องซื้อสัตย์ ต้องเข้าใจว่าของเสียเป็นอย่างไร และรู้ว่าคนซื้อซื้อของไปทำอะไร นี่คือหลักการ

ผมเริ่มขายตั้งแต่แบกแข่งไปขายจึงรู้ว่าลูกค้าต้องการอะไร ถ้าต้องการสีดี ผิวดี ก็ขอเพิ่มอีก 5 บาท ต้องการคุณภาพสม่ำเสมอก็ขอเพิ่มอีก 5 บาท กระบวนการตรงนี้ทำได้ แต่เกษตรกรมาดูว่ายุงยากเขาก็ไม่เอา ต้องคิดว่าเราปลูกมาทั้งปีดูแลมาทั้งปี สุดท้ายตอนขายกลับไม่เอามูลค่าเพิ่ม มูลค่าเพิ่มอยู่ตรงการเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นเวลาเก็บเงินของเราแล้วเรายังไม่ดูแล

จัดการสวนอย่างไรให้มีคุณภาพและต้นทุนต่ำ

การจดบันทึกสำคัญมาก คุณนิติจะกล่าวย้ำในการพูดทุกครั้งว่า การจดบันทึกมีความจำเป็นสำหรับเกษตรกร โดยเห็นว่าการทำเกษตรต้องมีตารางเวลาวางแผนว่าในแต่ละเดือนควรทำอะไรบ้าง ควรจัดการอะไร อะไรคือปัญหาที่จะเกิดขึ้นในเดือนนั้นๆ ทั้งหมดนี้เกษตรกรต้องรู้จักบันทึก สมาคมชาวสวน

จังหวัดระยองเริ่มแจกสมุดบันทึกให้สมาชิกทุกปี เป็นเวลา 20 ปีมาแล้ว เริ่มมาตั้งแต่รู้ว่าเราใช้เงินไปในส่วนในสิ่งที่ไม่เกิดประโยชน์ เมื่อหาข้อสรุปไม่ได้ก็ต้องมาดูว่าปีที่ผ่านมาเราใช้เงินไปในเรื่องใดบ้าง ผลเป็นอย่างไร เราควรแก้ไขไหม รายการไหนที่เป็นตัวเกินในรายจ่าย ต้องค่อยๆ วิเคราะห์ดู จะได้ว่าค่าใช้จ่ายตัวไหนที่ไม่จำเป็น เกษตรกรต้องหยุดนั่งคิด ทุกวันนี้ไม่ได้มีเวลาคิด มีแต่เวลาทำ

การจดบันทึกเพื่อให้รู้ว่าโรคแมลงมาอย่างไรแล้วจึงไปศึกษาที่คนอื่นทำ ถ้าเขาทำไม่ดีก็วิเคราะห์ว่าทำไมจึงไม่ดี เพื่อนร่วมงานผมก็ต้องไปหมด ไปดูสวนที่คนอื่นทำ เมื่อดูแล้วก็นำมาปรับปรุง มาคิดวิเคราะห์ คือให้รู้จักคิด รู้จักสังเกตว่าเหตุที่เกิดขึ้นเพราะอะไร ทุกอย่างเป็นเรื่องของธรรมชาติ ที่ผลไม่ตกเพราะว่าแดดไม่ส่อง หรือถึงมากไป สุดท้ายก็ต้องถามตนเองว่าอะไรคือปัญหา ซึ่งถ้าเราจัดการไว้ ปัญหาก็จะเบาลงจากที่จดไว้ทุกวัน เช่น พบว่ามังคุดจะออกดอกดีต้องเดือนกันยายนซึ่งเป็นฤดูที่ควรออกไปอ่อน ถ้าไม่ออกตอนนั้นแต่ออกมาก่อน เมื่อไปถึงเดือนตุลาคม-ธันวาคมจะต้องรดน้ำมาก การจดสถิติบันทึกเป็นเรื่องจำเป็น จะได้ว่าวงจรศัตรูพืช และรู้ว่าช่วงไหนควรฉีดยา ถ้าไม่มีสถิติก็จะทบทวนไม่ได้ วิเคราะห์ไม่ได้

ปฏิทินการบำรุงรักษาสวนผลไม้ประจำเดือนที่แจกไปได้มาจากไหน ได้มาจากการรวมกลุ่มกัน มาช่วยกันคิดว่าเดือนนี้ใครประสบปัญหาอะไร ไม่ใช่ออกมาจากนักวิชาการ แต่มาจากชาวสวนที่มานั่งคุยกันให้นักวิชาการฟังว่ายาที่เราฉีดไปถูกไหม ชาวสวนทุกคนสามารถใช้ปฏิทินเดียวกันได้ถ้าอยู่ภาคเดียวกัน แต่ภาคอื่นก็ต้องปรับปฏิทินให้เหมาะสมกับพื้นที่ของแต่ละภาค

ภาคที่ 3

เทคโนโลยีการเกษตร

SE-ED

บทที่ 8 : เทคโนโลยีปศุสัตว์

การเลี้ยงสัตว์ขนาดเล็กได้แก่ หมู ไก่ และเป็ด เป็นกิจกรรมการเกษตรที่มีอัตราการขยายตัวสูงมากเมื่อเทียบกับการขยายตัวของการผลิตสินค้าเกษตรประเภทต่างๆ กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ขนาดเล็กในปัจจุบันกระจายอยู่ทุกภาคของประเทศและประกอบด้วยเกษตรกรทุกขนาด ตั้งแต่เกษตรกรรายเล็กไปจนถึงกิจการของเกษตรกรขนาดใหญ่ นอกจากนั้นกิจการเลี้ยงสัตว์ขนาดเล็กยังมีส่วนประกอบการขนาดใหญ่ที่ดำเนินกิจการในลักษณะครบวงจรตั้งแต่กิจการอาหารสัตว์ไปจนถึงกิจการแปรรูปเป็นจำนวนมาก

วิวัฒนาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเลี้ยงสัตว์ขนาดเล็กได้มีการพัฒนาขึ้นตามลำดับ เริ่มตั้งแต่การปรับปรุงพันธุ์ การจัดการด้านอาหารสัตว์ และเทคนิคการเลี้ยงสัตว์ นอกจากนั้นเนื่องจากพันธุ์สัตว์ขนาดเล็กเหล่านี้มีที่มาจากต่างประเทศ การปรับปรุงประสิทธิภาพการเลี้ยงจึงเน้นหนักไปที่เทคโนโลยีในการปรับและควบคุมอุณหภูมิและสิ่งแวดล้อมให้มีสภาพที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในประ-

เทคโนโลยีที่สำคัญที่สุดและได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การจัดการโรงเรือนให้เป็นระบบปิดที่มีระบบควบคุมอุณหภูมิ (evaporative cooling system) หรือที่เรียกว่าระบบอีแวปซึ่งนิยมใช้สำหรับหมูและไก่ และระบบดังกล่าวนี้ยังมีศักยภาพเพียงพอที่จะนำไปดัดแปลงใช้ในกิจการเลี้ยงสัตว์อื่นๆ เช่น เป็ดและไก่ได้อีกด้วย

นอกจากเทคโนโลยีในการควบคุมอุณหภูมิดังกล่าวแล้ว มลภาวะที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์โดยเฉพาะกลิ่นและความสกปรกอื่นๆ ก็ได้มีการใช้เทคโนโลยีก๊าซชีวภาพเข้าช่วยอย่างได้ผล โดยเทคโนโลยีดังกล่าวนี้นอกจากจะเป็นการแก้ปัญหาของมลภาวะแล้ว ยังให้ผลพลอยได้ในรูปพลังงานซึ่งทำให้สามารถประหยัดต้นทุนในด้านพลังงานอีกด้วย ดังนั้นกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์เล็กของเกษตรกรก้าวหน้าจำนวนหนึ่งซึ่งเริ่มอาศัยเทคโนโลยีทั้ง 2 นี้ควบคู่กันไป ทำให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพ ประหยัดต้นทุน และลดปัญหาสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆ กัน

บทความต่อไปนี้จะเริ่มจากภาพรวมการผลิต การตลาด แล้วต่อด้วยการสรุปเทคโนโลยีที่สำคัญทั้ง 2 ประการนี้ และปิดท้ายประสบการณ์จากเกษตรกรก้าวหน้าซึ่งบางส่วนก็อาศัยเทคโนโลยีเหล่านี้มาดัดแปลงให้เหมาะสมกับกิจการของตน และบางส่วนก็มีนวัตกรรมที่อาศัยวิธีการอื่นๆ เพื่อให้ได้ผลใกล้เคียงกัน ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่าการเลี้ยงสัตว์ขนาดเล็กในประเทศไทยยังมีโอกาสที่จะพัฒนาขึ้นได้อีกด้วยเทคโนโลยีที่เพิ่มประสิทธิภาพ ประหยัดต้นทุน และลดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เริ่มมีพื้นฐานที่ชัดเจนอยู่แล้วในขณะนี้

ภาพรวมการผลิตการตลาดปศุสัตว์

ประเภทสินค้าปศุสัตว์ที่มีการเติบโตอย่างน่าสนใจ ได้แก่ ไก่เนื้อ หมู และ เป็ดเนื้อ โดยเฉพาะไก่เนื้อซึ่งในช่วงปี 2543-2545 ถือว่าเป็นยุคทองของผู้เลี้ยงไก่เนื้อ เนื่องจากปัจจัยภายนอกที่เอื้ออำนวย ได้แก่ การเกิดโรคระบาดวัณโรคในยุโรปและโรคไข้หวัดนกในประเทศฮ่องกง ประกอบกับผู้เลี้ยงไก่เนื้อของไทยได้มีการพัฒนามาตรฐานการผลิตจนได้รับการยอมรับมาตรฐานจากหลายประเทศ

ในปี 2544 การผลิตไก่เนื้อในประเทศมีจำนวน 952.04 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจากปี 2543 ร้อยละ 6.9 การส่งออกไก่เนื้อโดยรวมทั้งในรูปของไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง และไก่แปรรูปมีปริมาณ 380,000 ตัน มูลค่า 35,000 ล้านบาท แยกเป็นไก่สด 23,935 ล้านบาท และไก่แปรรูป 11,546 ล้านบาท เทียบกับปริมาณส่งออก 310,211 ตัน มูลค่า 24,437 ล้านบาท ในปี 2543 คิดเป็นมูลค่าเพิ่ม 43.2% การส่งออกไก่เนื้อในรูปของไก่แปรรูปมีการเติบโตเร็วกว่าไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง

ทางด้านเปิดก็มีการขยายตัวอย่างน่าสังเกต ประเทศไทยมีฟาร์มเลี้ยงเปิด 1,978 ฟาร์ม เลี้ยงเปิดจำนวน 6.3 ล้านตัว การเลี้ยงเปิดเนื้อที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเพื่อป้อนตลาดส่งออกเนื่องจากตลาดในประเทศมีความต้องการค่อนข้างจำกัด การส่งออกเปิดเนื้อมีการขยายตัวสูง กล่าวคือในปี 2544 เปิดสดแช่เย็นแช่แข็งมีมูลค่าส่งออก 1,640 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2543 ถึง 54.5% และการส่งออกในรูปผลิตภัณฑ์เปิดเนื้อมีแนวโน้มที่จะขยายตัวจาก 4,641 ล้านบาทในปี 2543 มาเป็นประมาณกว่า 5,000 ล้านบาท ตลาดส่งออกเปิดเนื้อที่สำคัญได้แก่ ญี่ปุ่น, EU และเกาหลีใต้

ในส่วนของหมูส่วนใหญ่เป็นการผลิตเพื่อบริโภคในประเทศ โดยการบริโภคหมูต่อหัวของคนไทยยังมีอัตราต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่นคือ เฉลี่ย 12 กิโลกรัมต่อคนต่อปี เทียบกับชาวฮ่องกงซึ่งบริโภค 44 กิโลกรัมต่อคนต่อปี และชาวสหรัฐอเมริกาซึ่งบริโภค 30 กิโลกรัมต่อคนต่อปี อย่างไรก็ตาม การผลิตหมูมีจำนวน 8.6 ล้านตัว แยกเป็นฟาร์มขนาดใหญ่ (จำนวนหมูขุน 5,000 ตัวขึ้นไป) กว่าร้อยละ 34 ฟาร์มขนาดกลาง (จำนวนหมูขุน 500-4,999 ตัว) กว่าร้อยละ 46 และฟาร์มขนาดเล็ก (จำนวนหมูขุนน้อยกว่า 500 ตัว) ร้อยละ 20

การส่งออกหมูมีมูลค่าไม่มากนักคือ มีการส่งออกในรูปของหมูแช่เย็นแช่แข็ง 842.8 ล้านบาทในปี 2544 ไปยังประเทศฮ่องกงและญี่ปุ่น และมีแนวโน้มที่จะเปิดตลาดเนื้อหมูสดแช่แข็งไปประเทศบรูไน และส่งออกผลิตภัณฑ์หมูแปรรูปไปหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา และกัมพูชา เป็นต้น

เกษตร ก้าวหน้า

เคล็ดลับสู่ความมั่งคั่ง ของเกษตรกรไทย

หนังสือเล่มนี้จะให้คำตอบกับคำถามที่ว่า เกษตรกรก้าวหน้าได้อย่างไร
โดยอาศัยการเรียนรู้จากเกษตรกรโดยตรงด้วยวิธีการต่างๆ และ

"จากหนังสือเล่มนี้ ท่านจะได้รับทราบประสบการณ์ของเกษตรกรก้าวหน้า
จากทุกสาขาการเกษตร ทั้งด้านปศุสัตว์ ประมง ไม้พลา
ไม้ดอกไม้ประดับ และพืช รวมกันมากกว่า 40 ราย"

โดยในเนื้อหาจะแบ่งออกเป็น 3 ภาค

ภาคแรก บทนำ เป็นการสรุปประเด็นภาพรวมว่าเกษตรกรไทย
ก้าวหน้าได้อย่างไร

ภาคที่สอง เป็นการเสนอแนวคิดจากผู้มีประสบการณ์ในทางเกษตรโดยตรง
ทักษะของเกษตรกรก้าวหน้าเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกษตรกรทั่วไปควรรับฟัง
เพื่อพิจารณาปรับใช้ในกิจการของตน และ

ภาคที่สาม เป็นประเด็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการเกษตร
ซึ่งรวมถึงการจัดการในระดับต่างๆ ซึ่งเทคโนโลยีเหล่านี้จัดว่าอยู่ในแถวหน้า
ของพระมแดนความรู้

"ธนาคารกรุงเทพเชื่อว่าการเกษตรเป็นพื้นฐานสำคัญ
ทางเศรษฐกิจของประเทศ หากปราศจากภาค
การเกษตรที่เข้มแข็ง ประเทศไทยจะก้าวหน้าต่อไป
อย่างมั่นคงได้ด้วยความยากลำบากอย่างยิ่ง"

โบสิต ปิ่นเปี่ยมรัมย์

ISBN 974-212-015-3

9 789742 120153

165 บาท

การจัดการทั่วไป/ธุรกิจขนาดเล็ก